

Citation Analysis an Half Life of Published Articles in Journal of Police Medicine during 2012-2016

Received: 14 May 2016 Revised: 25 September 2016 Accepted: 2 October 2016

ABSTRACT

Mohsen Miranssari¹
Ali Garavand^{2*}
Anoshirvan Kazemnejad³
Heshmatollah Asadi⁴

¹ lecturer, Strategic Management, Police University, Tehran, Iran.

²MSc of Health Information Technology, Applied Research Center, Department of Health, Resue and Treatment of i.r.Iran Police Force, Tehran, Iran.

³Professor of Biostatistics, Department of Biostatistics, Faculty of Medical Sciences, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

⁴PhD student of Health care service management, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*Corresponding Author:

Ali Garavand
Tel: (+98)9382122250
email: virya67@yahoo.com

Background: Considering the importance of citation analysis in journal evaluation this study was conducted to citation analysis and the half-life of published articles in the Journal of Police Medicine during 2012 to 2016.

Materials and Methods: This study is a prospective longitudinal study of bibliometric studies that have been done in 2016. Data collection was done by a valid data collection form in published articles during 2012 to 2016 and were summarized, and reported based on the objectives of the study by the Excel version 2007.

Results: The results showed that the half-life of references was 7.48 years. From 3534 citations were made, 2932 was related to journals. 77.53% of the references were in English and 12 core journals was known.

Conclusion: According to the distribution of references it is recommended used that responsible provide the needed resources especially core journals perform the necessary actions. Also with considering the importance of half-life of the references it is recommended that restrictions on the references used by the authors apply.

Keywords: scientometrics, bibliometric, citation analysis, half-life, journal of police medicine

تحلیل استنادی و نیمه عمر مقالات منتشر شده در مجله طب انتظامی بین سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۹۴

تاریخ دریافت: ۲۶ اردیبهشت ۱۳۹۵ تاریخ اصلاح: ۵ مهر ۱۳۹۵ تاریخ پذیرش: ۱۲ مهر ۱۳۹۵

چکیده
محسن میر انصاری^۱
علی گراوند^{۲*}
انوشیروان کاظم نژاد^۳
حشمت اله اسدی^۴

^۱ مربی، مدیریت استراتژیک، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.
^۲ کارشناس ارشد فناوری اطلاعات سلامت، مرکز تحقیقات کاربردی معاونت بهداشت، امداد و درمان ناجا، تهران، ایران.
^۳ استاد آمار زیستی، گروه آمار زیستی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران.
^۴ دانشجوی دکتری مدیریت خدمات بهداشتی، درمانی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

* نویسنده مسئول:

علی گراوند

تلفن: ۰۲۲۲۲۵۰۹۳۸۲ (۹۸+)

پست الکترونیک:

virya67@yahoo.com

مقدمه: با توجه به اهمیت تحلیل استنادی در ارزیابی مجلات مطالعه حاضر باهدف تحلیلی استنادی و نیمه عمر منابع مقالات منتشر شده در مجله طب انتظامی در بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴ انجام شده است.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک مطالعه طولی گذشته‌نگر از نوع مطالعات کتاب‌سنجی است که در سال ۱۳۹۴ انجام گردیده است. داده‌ها با استفاده از یک فرم جمع‌آوری محقق‌ساخته روا و پایا، از مقالات منتشر شده در بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴ جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزار Excel نسخه ۲۰۰۷ بر اساس اهداف مطالعه خلاصه‌سازی و گزارش گردیدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که نیمه‌عمر منابع مورد استفاده ۴۸/۷ سال بوده است. از مجموع ۳۵۳۴ استناد صورت گرفته ۲۹۳۲ مورد مربوط به مجلات بوده است. ۵۳/۷۷ درصد از منابع به زبان انگلیسی بوده‌اند و تعداد مجلات هسته نیز ۱۲ مجله بوده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به پراکندگی منابع مورد استفاده پیشنهاد می‌شود مسئولین امر در جهت تأمین منابع مورد نیاز به‌ویژه مجلات هسته اقدامات لازم را انجام دهند. همچنین با توجه به اهمیت نیمه‌عمر

کلید واژه‌ها: علم‌سنجی، کتاب‌سنجی، تحلیل استنادی، نیمه‌عمر، مجله طب انتظامی

مقدمه

زمینه‌های گوناگون پژوهش را در یک دوره تاریخی نشان دهد [۳]. یکی از ابزارهای اصلی در بررسی نشریات، بررسی کتاب‌سنجی از شاخه علم‌سنجی است. بررسی کتاب‌سنجی ابزارهای سودمندی را برای ارزیابی و شناخت میزان اهمیت علمی و اجتماعی یک رشته علمی ارائه می‌دهد. بررسی‌های کتاب‌سنجی باوجود محدودیت‌های روش‌شناختی امکان‌بازینی پژوهش‌ها و بررسی روند رشد و توزیع آن‌ها در یک رشته خاص فراهم می‌کنند و یا میزان تولید علم توسط یک گروه کاری، موسسه، دانشگاه یا کشور را ارزیابی می‌نمایند [۴]. از شاخص‌های علم‌سنجی و کتاب‌سنجی که توسط متخصصین علم اطلاعات و دانش‌شناسی و بعضاً اعضای هیئت تحریریه مجلات

مجلات به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مجاری ارتباط و تبادل افکار بین نویسندگان و متخصصان موضوعی هستند و یافته‌های جدید علمی از این طریق در دسترس متخصصان و سایر افراد جامعه قرار می‌گیرند. به همین خاطر مجلات به‌عنوان یکی از محورهای اساسی نهاد اجتماعی دو نقش اجتماعی تولید علمی و ارتباط علمی را فراهم می‌کند [۱]. به‌زعم اکثر صاحب‌نظران مجله علمی را باید مجموعه دانستی‌ها و معارف جامعه دانست که به‌طور تخصصی و دانشگاهی به انتقال آن‌ها می‌پردازد [۲]. ارزیابی نشریه‌های منتشر شده که اسناد تاریخی به شمار می‌روند می‌توانند روند تغییرات ایجاد شده در

را در استنادهای انجام شده توسط نویسندگان مجله داشته‌اند) و پر استناد حوزه پزشکی و حوزه‌های مرتبط از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر فراهم شود. [۱۲].

از طرفی با توجه به اهمیت تحلیل استنادی و مشخص نمودن نیمه عمر منابع مورد استفاده توسط نویسندگان هدف از مطالعه حاضر تحلیل استنادی و نیمه عمر مقالات منتشر شده در مجله طب انتظامی بین سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۹۴ بوده است.

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر یک مطالعه طولی گذشته‌نگر از نوع مطالعات کتاب‌سنجی است که در سال ۱۳۹۴ انجام شده است. بدین منظور با استفاده از یک فرم جمع‌آوری داده‌ها برای بررسی محتوایی و میزان همکاری گروهی مقالات منتشر شده از سال ۹۱ تا ۹۴ استفاده گردید. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مقالات منتشر شده (۱۱۷ مقاله) در فاصله زمانی مذکور بوده است که به صورت تمام شماری همه آن‌ها مورد بررسی قرار گرفتند در طی این دوره چهار ساله ۱۵ شماره از مجله منتشر گردیده است و مجله به صورت فصلنامه و با فاصله زمانی سه ماه یک‌بار منتشر می‌شود.

چک‌لیست مورد استفاده شامل موارد زیر:

پر استنادترین مجلات فارسی در مقالات منتشر شده، پر استنادترین مجلات انگلیسی در مقالات منتشر شده، پر استنادترین مجلات انگلیسی در مقالات منتشر شده به تفکیک موضوعی، میزان خود استنادی در مقالات منتشر شده، میزان خود استنادی به مجله در مقالات منتشر شده، نوع استنادها در مقالات منتشر شده، روش استنادها در مقالات منتشر شده، تعداد مجلات هسته در مقالات منتشر شده، وضعیت به‌روز بودن مقالات منتشر شده بود.

برای محاسبه تعداد مجلات هسته از روش زیر استفاده گردید ابتدا ضریب برادفورد برای هر دسته را محاسبه می‌کنیم (از این ضریب برای محاسبه تعداد مجلات هسته استفاده می‌شود که در مطالعه حاضر نیز از این مورد برای محاسبه تعداد مجلات هسته استفاده شده است). برای محاسبه ضریب برادفورد از فرمول ذیل استفاده می‌کنیم: $b_k = J_k / J_{k-1}$

در فرمول فوق b_k ضریب برادفورد برای هر دسته، J_k تعداد مجلات هر طبقه و J_{k-1} تعداد مجلات دسته قبلی است. با فرمول زیر ضریب برادفورد کل محاسبه می‌شود:

$$b = \frac{\sum_{k=1}^k b_k}{k}$$

پس از محاسبه ضریب برادفورد کل از فرمول زیر تعداد مجلات هسته مجله محاسبه خواهد شد: $R(n) = a \times n^b$

برای مجلات و موضوعات خاص محاسبه می‌شود تحلیل محتوایی و استنادی و کمی می‌باشد که به بررسی گرایش‌های پژوهشگران و هیئت تحریریه مجلات و همچنین منابع و استنادهای مقالات می‌پردازند [۴]. تحلیل استنادی ابزاری مفید برای ارزیابی میزان استفاده از انواع منابع کتابخانه‌ها می‌باشد زیرا با بررسی منابع اطلاعاتی به میزان تازگی یا فرسودگی متون مورد استفاده و زبان رایج در استنادات دست یافت و اطلاعات سودمندی را به منظور انتخاب و تهیه منابع اطلاعاتی فراهم می‌نمایند [۵-۷].

یکی از شیوه‌های بررسی گرایش پژوهشگران در استفاده از منابع اطلاعاتی روش تحلیل استنادی است که به عنوان شاخه‌ای معتبر از مطالعات کتاب‌سنجی به بررسی استنادها و منابع به کار گرفته شده می‌پردازد و الگوهای ارتباط علمی در حوزه‌های مختلف دانش را نمایان می‌سازد [۸]. به همین خاطر در سال‌های اخیر مطالعات فراوانی در این حیطه انجام شده است. TIEW در مطالعه خود با ارزیابی ۲۵۸ مقاله دریافت که ۶۳/۲٪ از مقالات دارای یک یا دو پدیدآور بودند میانگین استناد برای هر مقاله ۱۶/۴۹ استناد بود و ۳۶/۸۲ درصد از مقالات با همکاری محققان هم‌دانشگاهی و ۵۶/۱۳ درصد با همکاری محققان کشورهای مختلف انجام گرفته‌اند [۹]. Pan و Yang در مطالعه خود تحت عنوان تحلیل استنادی مجله ملی هورمون شناسی و مجله آسیایی هورمون شناسی باهدف شناسایی الگوهای انتشاراتی نویسندگان مقالات این دو مجله به این نتیجه رسیدند که متوسط استنادها در مجله آسیایی هورمون شناسی ۲۰/۴۳ و در مجله ملی هورمون شناسی ۱۰/۱۸ برای هر مجله بوده است. از نظر نوع منابع مورد استناد، بیشترین استنادات به مجله‌ها تعلق داشت به طوری که در مجله آسیایی هورمون شناسی ۹۵/۸۴ درصد استنادها و در مجله ملی هورمون شناسی ۹۳ درصد استنادها به مجلات تعلق داشت. نویسندگان مجله ملی هورمون شناسی به منابع روزآمدتری نسبت به مجله آسیایی هورمون شناسی استناد کرده‌اند [۱۰]. مقصودی در مطالعه‌ای با عنوان تحلیل استنادی رفرنس‌های مقالات منتشر شده در مجلات کتابداری در فاصله سال‌های ۲۰۰۴-۲۰۰۱ میلادی به بررسی استنادات انجام شده پرداخت و به این نتیجه رسید که میزان استناد به مقالات فارسی در مقالات منتشر شده در مجلات کتابداری و اطلاع‌رسانی در سطح بسیار پایینی قرار دارد [۱۱]. خالقی و همکاران در مطالعه خود تحت عنوان تحلیل محتوایی و کمی مقالات منتشر شده در مجله دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۳۸۶ به این نتیجه دست یافتند که در مقالات مجله دانشگاه علوم پزشکی قم بیشتر به مجلات استناد شده است، بنابراین باید امکان دسترسی پژوهشگران به مجلات هسته (مجلات هسته مجلاتی هستند که بیشترین استفاده

انتظامی بر کل مقالات منتشر شده در این دو سال محاسبه گردید. لازم به توضیح است که با توجه به اینکه مجله در سال ۱۳۹۱ به رتبه علمی پژوهشی نائل نگردیده بود مقالات این سال برای محاسبه ضریب تأثیر مجله در نظر گرفته نشد. همچنین با توجه به تازگی انتشار مقالات سال ۱۳۹۴ شمسی مقالات این سال هم در محاسبه ضریب تأثیر در نظر گرفته نشد.

برای محاسبه ضریب تأثیر از فرمول زیر استفاده می شود که بر اساس آن A تعداد استنادات به مجله طب انتظامی B تعداد کل مقالات منتشر شده در مجله طب انتظامی و IF ضریب تأثیر می باشد.

$$IF = A/B$$

در فرمول فوق $R(n)$ فراوانی تجمعی تعداد کل استنادها، a بیشترین مراجعه به یک مجله، b ضریب برادفورد و n تعداد مجلات هسته می باشد.

برای محاسبه نیمه عمر منابع نیز سال انتشار تمامی منابع به ترتیب سال مرتب و میانه آن ها از سال انتشار مقاله کم گردید و برای هر مقاله یک نیمه عمر محاسبه گردید میانگین نیمه عمر همه مقالات نیز نیمه عمر کل منابع است.

محاسبه ضریب تأثیر (Impact Factor) دوساله مجله در پایگاه Google Scholar نیز با تقسیم تعداد کل استنادها در طی سال های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به مقالات منتشر شده در مجله طب

جدول ۱: پر استنادترین مجلات خارجی مورد استفاده توسط نویسندگان مجله طب انتظامی

تعداد استنادها	نمایه نامه مهم	ضریب تأثیر	نام مجلات	
۴۲	Web of Sciences	۱۵۹/۲	Spine	۱
۲۷	Web of Sciences	۳۰۷/۲	Forensic Sci Int	۲
۲۶		-	Radiation Research	۳
۲۵		-	Infect Immunol	۴
۱۷		-	Mill Med	۵
۱۷		-	Bioelectronic Magnetic	۶
۱۶	Web of Sciences	۰۲۱/۲	Addict Behav	۷
۱۴	Web of Sciences	۰۶/۳۹	Lancet	۸
۱۳	Web of Sciences	۴۹۲/۳	Vaccine	۹
۱۲	Web of Sciences	۵۹۷/۳۸	Nature	۱۰
۱۲		-	J Urology	۱۱
۱۰	Web of Sciences	۲۰۲/۱۵	Circulation	۱۲
۱۰	Web of Sciences	۰۲۴/۳	J clin Microbiol	۱۳

جدول ۲: پر استنادترین مجلات فارسی مورد استفاده توسط نویسندگان مجله طب انتظامی

تعداد استنادها	نام مجله	
۳۳	مجله طب نظامی	۱
۱۴	مجله علوم رفتاری	۲
۱۲	Iran J Psychiatry clin Psychol	۳
۱۱	J Psychol	۴
۱۱	Iran J Crit Care Nurse	۵
۹	مجله شهید صدوقی یزد	۶
۷	مجله حیات (مجله پرستاری)	۷
۷	مجله دانشگاه علوم پزشکی قزوین	۸
۷	مجله علوم پزشکی رازی	۹
۶	مجله پایش	۱۰
۶	مجله حکیم	۱۱
۶	Iranian Journal of Public Health	۱۲
۶	مجله پژوهنده	۱۳

جدول ۳: نیمه عمر منابع مورد استفاده در مجله طب انتظامی به تفکیک سال

سال	تعداد مقالات	نیمه عمر منابع مورد استفاده
۱۳۹۱	۲۴	۸/۲۵
۱۳۹۲	۳۰	۶/۷
۱۳۹۳	۳۱	۸/۱۹
۱۳۹۴	۳۲	۶/۹۶
جمع کل	۱۱۷	۷/۴۸

جدول ۴: توزیع تعداد منابع مورد استفاده به تفکیک سال

سال	تعداد منابع	میانگین منابع برای هر مقاله
۱۳۹۱	۷۷۸	۳۲/۴۲
۱۳۹۲	۸۴۵	۲۸/۱۶
۱۳۹۳	۹۳۵	۳۰/۱۶
۱۳۹۴	۹۷۶	۳۰/۵
جمع	۳۵۳۴	۳۰/۲۰

مقاله منتشر شده در مجله طب انتظامی حدوداً به ۲۵ مقاله منتشر شده در مجلات استناد نموده است.

ضریب تأثیر مجله طی سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ با استفاده از فرمول مربوطه ۰/۲۶ محاسبه گردید

جدول ۷ به بررسی فراوانی و فراوانی تجمعی استنادها، دسته‌بندی بر اساس تعداد و ضریب برادفورد هر دسته از منابع پرداخته است.

جدول ۷ نشان‌دهنده این موضوع است که به یک مجله ۴۲ با استناد شده و ۸۲۲ مجله یک‌بار مورد استناد قرار گرفته‌اند.

بر اساس این جدول کلیه منابع بر اساس بسامد آن‌ها به ۲۲ دسته تقسیم گردیدند، با توجه به فرمول محاسبه ضریب برادفورد برای هر دسته ضریب محاسبه گردید و در نهایت با استفاده از فرمول محاسبه تعداد مجلات هسته این مقدار (n) محاسبه گردید.

بر اساس فرمول محاسبه مجلات هسته تعداد مجلات هسته ۱۲ مجله محاسبه گردید که با توجه به تعداد استنادها به ترتیب Spine، Forensic Sci Int، Radiation، Mill Med، Infect Immunol، Research، Lancet، Addict Behav، Bioelectronic Magnetic

یافته‌ها

از مجموع ۱۱۷ مقاله به ترتیب ۲۴ مقاله در سال ۹۱، ۳۰ مقاله در سال ۹۲، ۳۱ مقاله در سال ۹۳ و ۳۲ مقاله در سال ۹۴ منتشر شده‌اند. در مجموع نویسندگان مقالات مجله طب انتظامی از ۳۵۳۴ منبع به صورت‌های مختلف استفاده نموده‌اند.

جدول ۱ مهم‌ترین مجلات انگلیسی مورد استناد نویسندگان را نشان می‌دهد که بر اساس آن مجله Spine با ۴۲ استناد بیشترین استفاده توسط محققان مجله را داشته است

لازم به توضیح است که بر اساس جدول ۱ برخی مجلات که در نمایه‌نامه Web of Sciences نمایه نشده‌اند لذا برای برخی موارد این مقدار گزارش نشده است.

بر اساس جدول ۲ پر استنادترین مجلات داخلی مورد استفاده توسط نویسندگان مجله طب انتظامی را نشان می‌دهد که بر اساس آن مجله طب نظامی با ۳۳ استناد بیشترین استناد را داشته است.

بر اساس جدول ۳ نیمه عمر منابع مورد استفاده توسط نویسندگان مجله طب انتظامی به تفکیک سال نمایش داده شده است، همچنین میانگین نیمه عمر منابع مورد استفاده در طی این فاصله زمانی چهارساله انتشار ۷/۴۸ بوده است. بر اساس جدول ۴ در مجموع ۳۵۳۴ منبع مورد استفاده محققین قرار گرفته است و میانگین استناد برای هر مقاله ۳۰/۲۰ منبع بوده است.

تعداد خود استنادی نویسندگان ۵۸ مورد (میزان خود استنادی ۰/۴۹) و تعداد استنادات به مجله طب انتظامی توسط نویسندگان نه مورد بوده است.

بر اساس جدول ۵ بیشترین استنادات مربوط به منابع با زبان انگلیسی بوده که ۲۷۴۰ مورد بوده است.

جدول ۶ توزیع فراوانی نوع منابع مورد استفاده را نشان می‌دهد که بر اساس آن محققین مجله طب انتظامی بیشتر از مجلات (۸۴/۹ درصد) استفاده نموده‌اند.

بر اساس جدول ۶ بعد از مجلات بیشترین استنادها به کتاب‌ها بوده است و سایر منابع نیز در جدول به تفکیک فراوانی و سال انتشار مجله نمایش داده شده‌اند. همچنین سایر یافته‌ها نشان داد که هر

جدول ۵: توزیع زبان منابع مورد استفاده در مجله طب انتظامی

سال	تعداد منابع فارسی	تعداد منابع انگلیسی	تعداد منابع سایر زبان‌ها	تعداد منابع نامشخص
۱۳۹۱	۱۵۶	۵۷۵	۰	۱۱
۱۳۹۲	۱۷۱	۶۵۱	۱	۲۹
۱۳۹۳	۲۰۵	۷۳۰	۲	۱۷
۱۳۹۴	۱۸۳	۷۸۴	۰	۲۲
جمع	۷۱۵	۲۷۴۰	۳	۷۹

جدول ۶: نوع منابع مورد استفاده در مجله طب انتظامی

کتاب	مجله	پایان نامه	مقالات کنفرانسی	وبسایتها	گزارش	سایر
۱۳۹۱	۴۶	۶۹۱	۱۱	۳	۸	۱۲
۱۳۹۲	۱۰۱	۶۸۲	۹	۸	۱۱	۱۰
۱۳۹۳	۱۰۱	۷۷۱	۶	۶	۱۶	۴
۱۳۹۴	۱۰۳	۷۸۸	۱۶	۵	۱۲	۱۵
جمع	۳۵۱	۲۹۳۲	۴۲	۲۲	۴۷	۴۱

جدول ۷: ضریب برادفورد مجلات مورد استفاده در مقالات منتشر شده در مجله طب انتظامی

گروه	تعداد عناوین مجلات	تعداد استنادها	فراوانی تجمعی تعداد مجلات	فراوانی تجمعی کل استنادها	ضریب برادفورد برای هر دسته
۱	۱	۴۲	۱	۴۲	-
۲	۱	۳۳	۲	۷۵	۱
۳	۱	۳۰	۳	۱۰۵	۱
۴	۱	۲۷	۴	۱۳۲	۱
۵	۱	۲۶	۵	۱۵۸	۱
۶	۱	۲۵	۶	۱۸۳	۱
۷	۲	۱۷	۸	۲۱۷	۲
۸	۱	۱۶	۹	۲۳۳	۰/۵
۹	۲	۱۴	۱۱	۲۶۱	۲
۱۰	۱	۱۳	۱۲	۲۷۴	۰/۵
۱۱	۳	۱۲	۱۵	۳۱۰	۳
۱۲	۲	۱۱	۱۷	۳۲۲	۰/۶۶
۱۳	۲	۱۰	۱۹	۳۵۲	۱
۱۴	۵	۹	۲۴	۳۹۷	۲/۵
۱۵	۳۱	۸	۵۵	۶۴۵	۶/۲
۱۶	۲۱	۷	۷۶	۷۹۲	۰/۶۷
۱۷	۲۶	۶	۱۰۲	۹۴۸	۱/۲۳
۱۸	۱۷	۵	۱۱۹	۱۰۲۳	۰/۶۵
۱۹	۳۸	۴	۱۵۷	۱۱۷۵	۲/۲۳
۲۰	۱۲۳	۳	۲۸۰	۱۵۴۴	۳/۲۳
۲۱	۲۸۳	۲	۵۶۳	۲۱۱۰	۲/۳۰
۲۲	۸۲۲	۱	۱۳۸۵	۲۹۳۲	۲/۹۰

منابع در این سال را به خاطر شروع کار مجله عنوان کرد در حالی که در سالهای بعد این روند بهبود داشته است.

بتولی در مطالعه خود برای بررسی نیمه عمر مقالات مجله دانشگاه علوم پزشکی کاشان (فیض) به این نتیجه رسید که نیمه عمر منابع مورد استفاده تقریباً هشت سال بوده است [۱۳]. بتولی و همکاران در مطالعه دیگری تحت عنوان میزان استنادات طرحهای تحقیقاتی پایان یافته دانشگاه علوم پزشکی کاشان به این نتیجه رسیدند که نیمه عمر منابع مورد استفاده ۱۴ سال است [۱۴]. نتایج مطالعات فوق

مجله علوم رفتاری، Vaccine و Nature مجلات هسته مجله طب انتظامی مشخص گردیدند.

بحث و نتیجه گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد در مقالات منتشر شده در مجله طب انتظامی در بین سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴ نیمه عمر منابع مورد استفاده ۷/۴۸ سال بوده است و سال ۱۳۹۱ با نیمه عمر ۸/۲۵ بیشترین نیمه عمر را داشته است. با توجه به اینکه سال ۱۳۹۱ اولین سال انتشار مجله طب انتظامی بوده است لذا می توان بالا بودن نیمه عمر

مقالات مجلات بیشترین استناد را دارند و بعد از آن نیز کتاب‌ها مهم‌ترین منابع مورد استفاده محققین بوده است [۱۶]. با توجه به فراوانی بالای مجلات منتشر شده و ارائه اطلاعات علمی به روز و مورد نیاز محققین باعث استفاده فراوان نویسندگان از این نوع منابع شده است. لذا این قسمت از نتایج نیز بر حاصل نتایج تعیین مجلات هسته و توجه به آن‌ها تأکید می‌کند تا مسئولین امر تصمیمات لازم را جهت تهیه و گردآوری منابعی که بیشتر مورد استفاده محققین به‌ویژه مجلات هسته در حوزه طب انتظامی اتخاذ نمایند. همچنین نتایج این بخش از مطالعه حاضر با نتایج مطالعه قهنویه و همکاران [۱۷] همخوانی دارد.

سایر نتایج مطالعه حاضر نشان داد که میزان خود استنادی نویسندگان (Self-Citation) ۰/۴۹ به ازای هر مقاله بوده است و در مجموع نه مورد خود استنادی به مجله طب انتظامی مشاهده گردید. در گزارش‌های استنادی نشریات موسسه اطلاعات علمی حداکثر خود استنادی مجله را ۲۰ درصد [۱۸] و سایر منابع بین سه تا ۳۶ درصد معرفی نموده‌اند [۱۹ و ۲۰]. البته برای نائل شدن مجله به کیفیت بالاتر تولیدات علمی بایستی تعداد خود استنادی مجله کنترل شود و از حدی بالاتر نرود اما بایستی این نکته را هم در نظر داشت که مجله طب انتظامی تنها مجله موجود در حوزه بهداشت و درمان نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران است و اگر نویسندگان هم از مطالب موجود در مقالات این مجله استفاده نمایند به نظر امر غیرطبیعی و بامنظور خود استنادی به مجله نیست. البته بر اساس نتایج حاصل از این قسمت از مطالعه پیشنهاد می‌شود که نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اقدام به ایجاد مجلاتی با تأکید بر حیطه‌های خاص موضوعی مورد نیاز و در اختیار قرار دادن منابع مورد نیاز به محققین به طرز سیستماتیک و حساب شده تعداد خود استنادی‌ها را کنترل نماید. سایر نتایج مطالعه حاضر نشان دادند که ۷۷/۵۳ درصد از منابع به زبان انگلیسی بوده‌اند که با نتایج مطالعه قهنویه و همکاران ۵۸ درصد [۱۷] و راشکی قلعه نو [۲۱] همخوانی دارد. همچنین صیامیان و همکاران در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که ۹۵/۸۵ درصد از منابع مورد استفاده منابع لاتین بوده‌اند [۱۶]. با توجه به اینکه زبان انگلیسی به‌عنوان زبان علمی و بین‌المللی است که علوم روز دنیا ابتدا به این زبان منتشر می‌شوند استفاده محققین از این منابع امری عادی است از مطالعه حاضر می‌توان نتیجه گرفت که مجله طب انتظامی با توجه به رسالت و مأموریت ناجا و در حیطه طب انتظامی از یک روند رو به رشد و هر چند با سرعت کم برخوردار بوده است. یکی از نکات مهم حاصل از مطالعه حاضر پایین بودن بسامد استفاده از مجلات هسته توسط محققین بوده است و در حقیقت محققین از منابع پراکنده‌ای استفاده نموده‌اند

نشان می‌دهد که وضعیت نیمه‌عمر منابع مورد استفاده مجله طب انتظامی در وضعیت نسبتاً مناسبی قرار گرفته است و با توجه به نتایج به‌دست‌آمده می‌توان گفت منابع مورد استفاده توسط محققین در مجله طب انتظامی از نظر روزآمد بودن در سطح متوسطی قرار دارند و پیشنهاد می‌شود معاونت بهداشت، امداد و درمان ناجا و مرکز تحقیقات کاربردی برنامه‌ریزی‌ها و مطالعات لازم را برای تهیه منابع مورد نیاز به‌صورت روزآمد انجام دهند تا این میزان نیمه‌عمر را تقلیل دهند. از مهم‌ترین مجلات هسته به‌دست‌آمده می‌توان Lancet، Nature و Vaccine را اشاره نمود. بتولی و همکاران نیز در مطالعه خود مجلات هسته مورد استفاده در طرح‌های تحقیقاتی اتمام یافته در دانشگاه علوم پزشکی کاشان را مورد تعیین نمودند که در چند مورد از جمله Lancet، Nature و Infect Immunol مشابه بودند [۱۴]. نکته بسیار مهم در مورد مجلات هسته وجود دو مجله مربوط به طب نظامی بود که مجله طب نظامی به زبان فارسی با ۳۳ استناد و مجله Mill Med با ۱۷ استناد در میان مجلات هسته قرار داشتند. لذا پیشنهاد می‌شود مسئولین مجله تصمیماتی را جهت افزایش همکاری با مجلات مذکور اتخاذ نمایند و امکان دستیابی به مقالات این مجلات را فراهم نمایند چرا که علاوه بر افزایش دسترسی محققین به منابع مرتبط امکان معرفی موضوعات روز طب نظامی و انتظامی را فراهم خواهد نمود و در این حیطه می‌تواند نقش مهمی در کمک به محققین حوزه طب انتظامی داشته باشد. با شناخت و تهیه مجلات هسته مسئولین مجلات قادر خواهند بود با اشتراک مجلات مهم و جلوگیری از تهیه و خریداری مجلاتی که استفاده کمتری دارند، در بودجه تهیه منابع کتابخانه خود صرفه‌جویی نمایند، همچنین محققین و سایر مخاطبین نیز با شناخت مجلات هسته رشته‌های خود می‌توانند مطالب مفیدتر و مهم‌تر را بررسی نمایند و با صرف انرژی و وقت کمتر به مطالب ارزشمندتری دست یابند. از دیگر مجلاتی که در مجلات هسته قرار گرفتند مجله فارسی علوم رفتاری می‌باشد. با توجه به اهمیت ویژه مباحث مربوط به روانشناسی اجتماعی و انتظامی تهیه مقالات این مجله و سایر مجلات مهم حیطه روانشناسی برای محققین می‌تواند بر غنای نتایج و بحث‌های این حیطه از طب انتظامی کمک نماید. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که ۸۴/۹ درصد از منابع مورد استفاده مقالات منتشر شده در مجلات بوده‌اند. شهرکی و همکاران در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که ۸۳/۲۳ درصد از منابع مورد استفاده در مجله دانشگاه علوم پزشکی زابل مقالات منتشر شده در مجلات بوده‌اند و کتاب‌ها نیز دومین نوع منابع مورد استفاده محققین این مجله علمی پژوهشی بوده‌اند [۱۵]. Olatokun نیز در مطالعه خود با بررسی استنادات پایان‌نامه‌ها به این نتیجه رسید که

۹. Tiew W.S. Journal of Natural Rubber Research 1987-1996- a ten year bibliometric study. IASLIC Bull 1998; 43(2): 49-57.
۱۰. Yang H, Pan BC. Citation analysis of National Journal of Andrology and Asian Journal of Andrology. National Journal of Andrology 2006; 12 (1): 86-92.
۱۱. Maghsoudi Darieh R. Citation analysis of references of articles published in librarianship journals (2001-2004). Book Quarterly. 2008;73:73-88. (Persian)
۱۲. Khaleghi N, Latifi L, Alipour Nodoushan Kh. Citation analysis of articles of the Journal of Qom University of Medical Sciences during 2007-2013. Qom Univ Med Sci J 2014;8(5):74-80. (Persian)
۱۳. Batooli Z. Survey on citations and collaboration rate in Journal of kashan university of medical sciences (Feyz) between 2002-2008. Feyz, J Kashan Univ Med Sci 2010;14(2):154-162. (Persian)
۱۴. Batooli Z, Azarbad Z. Survey on Citations of Ending Research Design of Kashan University of Medical Science during 1990-2009. Pejouhandeh 2012;16(6):304-13. (Persian)
۱۵. Mohammadi ShA, Anbari M. Citation Analysis of Article Published in the Quarterly Journal of Zabol University of Medical Sciences and Health Services (2010 - 2014). Journal of Zabol University of Medical Sciences and Health Services: 2015, 7 (2). (Persian)
۱۶. Olatokun W, Makind O. Citation Analysis of dissertations submitted to the department of Animal Science, University of Ibadan, Nigeria. Ann library Inform Studies 2009;56:117-128
۱۷. Ghahnavieh H, Movahedi F, Yarmohamadian MH, AJami S. Content and Citation Analysis of Articles published in the journal of Health Information Management [in Persian]. Health Info Managem. 2011;8 (1): 86-96. (Persian)
۱۸. Kovacic N, Misak A. Author self-citation in medical literature. Canadian Medical Association Journal 2004; 170(13): 1929-30.
۱۹. Aksnes DW. A macro study of self-citation. Scientometrics 2003; 56(2): 235-46.
۲۰. Snyder H, Bonzi S. Patterns of self-citation across disciplines (1980-1989). Journal of Information Science 1998; 24(6): 431-5.
۲۱. Rashkighalehno M. Citation analysis of articles in the second volume of the medical encyclopedia of islam and iran [MSc Dissertation] Mashhad Payame nor uni. 2014. (Persian)

که این خود می تواند به دلیل نداشتن بخش مربوط به منابع الکترونیک مربوط به وبسایت معاونت بهداشت، امداد و درمان ناجا باشد. لذا با سرمایه گذاری در این قسمت و تهیه منابع الکترونیک مورد نیاز نویسندگان می توان ایشان را به استفاده از منابع مهم تر تشویق نمود و از پراکندگی بیش از حد منابع جلوگیری نمود. افزایش همکاری با مجلات مرتبط نظیر مجله طب نظامی و مجلات مربوط به روانشناسی علاوه بر کمک به نویسندگان در یافتن منابع متقن باعث افزایش استنادات مجله طب انتظامی خواهد شد که خود بر کیفیت مجله افزوده و باعث رشد و پیشرفت آن خواهد شد. تقدیر و تشکر: مطالعه حاضر حاصل بخشی از طرح تحقیقاتی است که با حمایت مرکز تحقیقات کاربردی معاونت بهداشت، امداد و درمان ناجا به انجام رسیده است. بدین وسیله از همکاری های صمیمانه جناب آقای دکتر محمدی و جناب آقای مهندس متاجی جهت راهنمایی ها و همکاری های انجام شده صمیمانه تشکر و قدردانی می شود.

منابع

۱. Zaki MA. Survey of content analysis in specific management journals. Fasname danesh modiriat 2005; 19(75); 43-74. (Persian)
۲. Emerson LD, Colditz GA. Use of statistical Analysis in the New England journal Medicine in: Bailar LC, Mosteiler F. Medical uses of statistics NEJMBooks, Medical society Massachusetts 1986; 27-38.
۳. Pincus HA, Henderson B, Blackwood D, Dial T. Trends in Research in two general Psychiatric journals in 1969-1990: Research on Research. American Journal of Psychiatry. 1993;150; 135-142.
۴. Loupez- Munez F. Bibilometric analysis of biomedical publications on SSIRs during 1980-2000. Depression and Anxiety. 2003;18:226-232.
۵. Afshar M, Abdolmajid A, Danesh F. Survey of citations and Authors collaboration rate of journal of research in medical science. Health information management 2009; 6(2): 132. (Persian)
۶. Siamian H, Aliglabandi K, Bala ghafari A, Kabirzadeh A, shahrabi A, Abbasi rad A, et al. Survey of citations of mazanderan university of Medical Sciences dissertations. Nama 1385; 5(3). (Persian)
۷. Tavasoli M, Davari Dolatabadi N, Shahi M. A citation analysis of specialty dissertations in Hormozgan University of Medical sciences. Hormozgan Medical Journal 2008; 12(3): 201-6. (Persian)
۸. Khaje Jahantighi Z. Citation analysis of nursing and midwifery journal articles during 1384-1388 (Shahid Beheshti Medical Sciences University). Scientific Communication. 2012; 19:1-7 (Persian)